

Sturing en Beleid

_____

_____

_____

_____

_____

Aan de gemeenteraad

1 mei 2012
Gemeentestukken: 2012-176

Onderwerp: Uitgangspuntennotitie Erfgoedbeleid Ridderkerk 2012-2016

1. Voorstel

1. Wij stellen u voor om in te stemmen met de herziene Uitgangspuntennotitie Erfgoedbeleid Ridderkerk 2012-2016.
2. Wij stellen u voor de financiële consequenties die voortvloeien uit deze herziene uitgangspuntennotitie mee te nemen bij de begrotingsbehandeling 2013-2016.

2. Aanleiding

Aanleiding voor het actualiseren van het erfgoedbeleid van de gemeente Ridderkerk is de toenemende aandacht voor en veranderde opvatting over cultuurhistorie in de afgelopen jaren. Zowel beleidsmatig als in wet- en regelgeving is er over het onderwerp erfgoed het nodige veranderd. Voor de gemeente Ridderkerk is met name de regelgeving met betrekking tot het beschermen van archeologische waarden en de ontwikkelings- en gebiedsgerichte benadering van cultuurhistorie belangrijk. Daarnaast is het raadzaam dat de gemeente keuzes maakt over de in te stellen (gemeentelijke) monumentencommissie.

De herziene Uitgangspuntennotitie erfgoedbeleid Ridderkerk 2012-2016 (verder: de uitgangspuntennotitie) schetst op hoofdlijnen het bestaande erfgoedbeleid van de gemeente en doet voorstellen voor een actualisatie van het beleid. De keuzes die de gemeente hierbij kan maken, worden in de uitgangspuntennotitie voorgelegd.

Eerdere besluitvorming

In de collegevergadering van 17 mei 2011 hebben wij besloten de Uitgangspuntennotitie Erfgoed Ridderkerk aan u aan te bieden. In de raadsvergadering van 23 juni 2011 is door u besloten, op advies van de raadscommissie, de Uitgangspuntennotitie Erfgoed Ridderkerk aan te houden.

Wij hebben de opdracht gekregen om met een aangepast voorstel te komen waarin naast de financiële kaders ook inhoudelijke afwegingen zijn opgenomen en waarover geparticipeerd dient te worden met belanghebbenden.

De herziene Uitgangspuntennotitie Erfgoedbeleid Ridderkerk 2012-2016 voorziet in deze opdracht.

Participatie

Bij de totstandkoming van de uitgangspuntennotitie heeft een intensieve participatie plaatsgevonden. Er is op 20 oktober 2011 een erfgoedavond gehouden in het gemeentehuis. Op die avond zijn monumenteneigenaren, de vertegenwoordigers van de wijken (wijkoverleggen) en de Stichting Oud Ridderkerk uitgenodigd om een reactie te geven op het eerste concept Uitgangspuntennotitie Erfgoedbeleid Ridderkerk 2012-2016. In bijlage 5 van de uitgangspuntennotitie zijn de aangedragen tips, ideeën en vragen samengevat in een schema en voorzien van een reactie. Naar aanleiding van deze inbreng is de uitgangspuntennotitie aangevuld en op onderdelen bijgesteld.

De herziene uitgangspuntennotitie is op 22 maart 2012 op een tweede erfgoedavond toegelicht waarbij door de aanwezigen op constructieve wijze is meegedacht. Onder andere naar aanleiding van deze avond is de notitie nog op enkele onderdelen bijgesteld.

Bij de verdere uitwerking van het erfgoedbeleid zal opnieuw een erfgoedavond worden gehouden waarbij belangstellenden worden betrokken.

3. Aspecten

Procedureel

1.1 De vorige uitgangspuntennotitie is door uw raad aangehouden. De uitgangspuntennotitie is bijgesteld en wordt nu ter besluitvorming aan u voorgelegd.

De grootste verandering in de herziene uitgangspuntennotitie is dat er een duidelijke visie op erfgoed in Ridderkerk wordt gegeven waarbij de gemeente een actievere rol gaat spelen. Daarbij is het ambitieniveau ten aanzien van erfgoed hoger dan in de eerdere uitgangspuntennotitie.

Inhoudelijk

1.2 Voor het onderdeel archeologie is het uitgangspunt om zorgvuldig om te gaan met het bodemarchief.

Hiervoor wordt een gemeentelijke archeologische verwachtingskaart opgesteld. Daarnaast kan een adviesrelatie worden aangegaan met een archeologisch adviesbureau om het niveau van advisering en dienstverlening te verbeteren. De gemeente is voor archeologische advisering namelijk afhankelijk van externe expertise. Deze advisering wordt momenteel ad hoc uitgezet in de markt. Met het versterken van de advisering wordt gevraagd en ongevraagd door een senior archeoloog advies uitgebracht. Voordeel hiervan is een versterking van de betrokkenheid van een archeoloog / archeologisch adviesbureau en een versterking van de continuïteit van advisering. Hiernaast ontstaan er op deze wijze meer mogelijkheden op het gebied van beheer en ontsluiting van archeologische informatie.

De mogelijkheid bestaat om een Licht Gemeenschappelijke Regeling (verder: LGR) met Bureau Oudheidkundig Onderzoek van Gemeentewerken Rotterdam (verder: BOOR) aan te gaan. In het kader van de BAR-samenwerking zou het een logische stap zijn om een dergelijke regeling met BOOR te treffen. Gemeente Barendrecht heeft al een samenwerkingsverband en gemeente Albrandswaard heeft een LGR met BOOR getroffen. Een aandachtspunt is dat BOOR momenteel alleen een LGR aanbiedt. Als uiteindelijk gekozen wordt om geen LGR aan te gaan met BOOR kunnen we ook een samenwerkingsverband aangaan met een andere archeologische deskundige. Er zal dan een aanbestedingstraject gevoerd worden. De verbetering van advisering blijft hierdoor gewaarborgd.

1.3 Voor het onderdeel monumenten is het uitgangspunt om goede zorg te bieden voor de instandhouding van gebouwde monumenten.

Hiervoor wordt voornamelijk door de gemeente ingezet op het verstrekken van juiste informatie aan monumenteneigenaren. Daarnaast vinden wij dat professionele advisering van groot belang is.

1.4 Voor het onderdeel cultuurlandschappen is het uitgangspunt om erfgoed gebiedsgericht te benaderen.

Hiervoor wordt een cultuurhistorische inventarisatie, waarden- en kansenkaart opgesteld. Met de wijziging van het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.6 tweede lid onder a) bestaat de verplichting om bij het opstellen van bestemmingsplannen een afweging te maken ten aanzien van de in een gebied aanwezige cultuurhistorische waarden. Om deze afweging te kunnen maken is het noodzakelijk de cultuurhistorische kenmerken van een gebied te kennen en te waarderen. Dit kan per bestemmingsplan maar ook voor de gemeente als geheel.

In de uitgangspuntennotitie wordt gekozen om dit te doen voor de gemeente als geheel omdat:

- cultuurhistorie op schaal van de gemeente inzichtelijk wordt gemaakt (in plaats van per bestemmingsplan). Dit is waarschijnlijk kostenefficiënter dan per bestemmingsplan een cultuurhistorische paragraaf opstellen. Deze kosten zijn nog niet geraamd per op te stellen bestemmingplan;
- bij een wijziging van een bestemmingsplan voor individuele projecten er cultuurhistorische kennis en een beleidskader beschikbaar is;
- de kosten die nu gemaakt worden niet meer terug komen bij het opstellen van een nieuw bestemmingsplan omdat de cultuurhistorische inventarisatie en waardering bij de individuele bestemmingsplannen gebruikt kan worden.

1.5 Voor het onderdeel Informatie en Communicatie is het uitgangspunt dat wij erfgoed zichtbaarder willen maken en daarmee meer draagvlak willen creëren.

Hiervoor wordt onder andere gezorgd voor goede informatievoorziening. Een goede informatievoorziening over wet- en regelgeving, subsidiemogelijkheden en ondersteunende organisaties is een belangrijk element voor het erfgoedbeleid en het draagvlak daarvoor. Daarnaast willen wij onze visie op erfgoed uitdragen en burgers enthousiasmeren. Om onze ambities op dit onderdeel goed te kunnen verwezenlijken zijn extra initiatieven nodig.

2.1 Op dit moment is er nog geen dekking om bovenstaande ambities te realiseren. Tijdens de begrotingsbehandeling 2013-2016 wordt een integrale afweging gemaakt van beleidskeuzes. Voorliggend voorstel is hier onderdeel van.

Alternatieven

Als alternatief voor de voorgestelde ambities kan gekozen worden voor een minimale variant waarmee voldaan wordt aan wet- en regelgeving. Onderstaand wordt per thema het alternatief benoemd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 4 van de uitgangspuntennotitie.

Archeologie

Alternatief 1: Alleen het opstellen van een gemeentelijke archeologische verwachtingskaart met bijbehorende beleidsparagraaf. Hier staat al geld voor in de begroting. In dit alternatief vindt geen uitbreiding van de archeologische advisering plaats.

Alternatief 2: Vaststellen van het huidige provinciale beleid en geen uitbreiding archeologische advisering.

Monumenten

Alternatief: Invoering subsidie voor gemeentelijke monumenten.

Cultuurlandschappen

Alternatief: In plaats van het opstellen van een cultuurhistorische inventarisatie en waarden- en kansencartaart in het kader van het erfgoedbeleid kan dit ad hoc gedaan worden bij het opstellen van individuele bestemmingsplannen.

Informatie en Communicatie

Alternatief: Geen extra geld en geen extra ambtelijke capaciteit beschikbaar stellen voor het versterken van Informatie en Communicatie. In plaats van het uitbreiden van de ambtelijke capaciteit, kan ook gekozen worden voor een andere prioritering in de werkzaamheden waardoor de benodigde ambtelijke capaciteit wordt vrijgemaakt voor het erfgoedbeleid.

Risico's

Aan het niet vaststellen van de uitgangspuntennotitie zijn geen directe risico's verbonden. Dit betekent wel dat een aantal kansen niet benut wordt. De overweging hierbij is als er geen instemming wordt gegeven aan de uitgangspuntennotitie blijft het erfgoedbeleid beperkt tot uitsluitend wettelijke verplichte zaken. Daarnaast wordt niet aangesloten bij de uitkomsten van het participatietraject, waaruit bleek dat er een groot draagvlak is om het erfgoedbeleid juist te versterken.

4. Aanpak/Uitvoering

Na besluitvorming door uw raad wordt gestart met de aanbesteding voor het opstellen van:

- archeologiebeleid (archeologische verwachtingskaart met bijbehorende beleidsparagraaf). Dit wordt nader beschreven in paragraaf 4.1 van de uitgangspuntennotitie;
- een cultuurhistorische inventarisatie en waarden- en kansenkaart. Dit wordt nader beschreven in paragraaf 4.3 van de uitgangspuntennotitie.

Naar verwachting wordt het definitieve erfgoedbeleid in het laatste kwartaal van 2012 ter vaststelling aangeboden aan uw raad. Hierin wordt ook de meest recente erfgoedverordening ter vaststelling aan u aangeboden en de nieuwe erfgoedcommissie ingesteld. De nu nog bestaande monumentencommissie, die niet meer als zodanig functioneert, wordt formeel opgeheven. De leden van deze commissie worden bedankt voor hun diensten.

5. Kosten/Opbrengsten/Dekking

Beschikbaar budget en capaciteit

Het beschikbare budget dat is opgenomen in de gemeentelijke begroting voor 2012 bedraagt € 12.500,--. Dit bedrag wordt ingezet voor het opstellen van een gemeentelijke archeologische verwachtingskaart met bijbehorende beleidsparagraaf. Voor 2012 en verder is jaarlijks € 5.000,-- beschikbaar voor het laten toetsen van archeologische rapporten. Daarnaast is er (beperkt) ambtelijke capaciteit beschikbaar voor de beleidsuitvoering en het opstellen van het beleid.

Eenmalige kosten erfgoedbeleid 2012

Voor het onderdeel cultuurlandschappen wordt een cultuurhistorische inventarisatie, waarden- en kansenkaart opgesteld. Hiervoor wordt een bedrag van circa € 36.000,-- geraamd ter uitvoering van bestaand beleid in verband met beleidsontwikkelingen. Dit is inclusief de verruiming van de ambtelijke capaciteit voor 2012 van 0,2 fte. Deze kosten worden verwerkt in de 2^e programmamonitor 2012.

Benodigd budget 2013 en verder (periode 4 jaar)

Kosten voor een termijn van 4 jaar

Voor het versterken van de archeologische advisering is een bedrag van € 5.000,-- per jaar nodig. Dit komt neer op totaal € 20.000,--.

Voor de periode van 2013 tot en met 2016 is een bedrag van € 12.000,- per jaar nodig voor activiteiten zoals tentoonstelling archeologie, project met Oudheidkamer, cultuurhistorische route (eventueel in BAR-verband) en informatiebordjes, erfgoededucatie, deelname Open Monumentendag en een erfgoedavond voor monumenteneigenaren. Dit komt neer op totaal € 48.000,--.

Deze kosten worden meegenomen bij de begrotingsbehandeling 2013-2016.

Gemeentestukken: 2012-176

Kosten ambtelijke capaciteit voor een termijn van 4 jaar

Voor de periode van 2013 tot en met 2016 is een bedrag van € 13.500,-- per jaar inclusief werkgeverslasten nodig voor het uitbreiden van de ambtelijke capaciteit met 0,2 fte om uitvoering te geven aan het erfgoedbeleid. Dit komt neer op totaal € 54.000,--.

Deze kosten worden meegenomen bij de begrotingsbehandeling 2013-2016.

Het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,
de secretaris, de burgemeester,

dhr. H.W.J. Klaucke

mw. A. Attema

Behandeld in Commissie Samen Wonen
Behandeld in de raad d.d. 31 mei 2012
a.fenger@ridderkerk.nl/641/JS